

De weg van de Bijbel in Nederland

Leerkracht handleiding

Inleiding

In de vorige les hebben we stilgestaan bij het verhaal van Robert Morrison. We hebben gezien hoe hij daar in het verre land het Woord van God bracht. Maar hoe zijn wij hier in Nederland aan de Bijbel gekomen? In deze les staan we stil bij deze vraag.

Doelstellingen

Aan het einde van de les weten/kunnen de leerlingen:

- Weten de kinderen hoe de Bijbel hier in Nederland tot stand is gekomen.
- Weten de kinderen waarom het zo bijzonder is dat we hier de Bijbel hebben
- Kunnen de kinderen de geschiedenis van de Bijbel presenteren.

Doelgroep

Deze les is bedoeld voor groep 5/6/7

Vakken en kerndoelen

Oriëntatie op jezelf en de wereld

Domein: Ruimte

kerndoel 49: De leerlingen leren over de mondiale ruimtelijke spreiding van bevolkingsconcentraties en godsdiensten, van klimaten, energiebronnen en van natuurlandschappen zoals vulkanen, woestijnen, tropische regenwouden, hooggebergten en rivieren.

Domein: Tijd

kerndoel 51: De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen en ze leren aanduidingen van tijd en tijdsindeling te hanteren.

Informatie

Zie kopje bronnen.

Lesidee

Introductie

Begin met het ophalen van de informatie over de les over Robert Morrison. Als u met de klas de tijdlijn heeft gemaakt kunt u deze als de rode draad nemen. Bespreek met de kinderen wat er zo bijzonder is aan

het werk dat hij heeft mogen doen. Leg daarna de link met Nederland. Hoe zijn wij ooit aan de Bijbel gekomen? Is er bij ons ook iemand geweest die het helemaal alleen heeft vertaald, of is het bij ons anders gegaan? Zorg ervoor dat de leerlingen worden geprikkeld en nieuwsgierig worden naar het verleden van de Nederlandse Bijbel.

Inleiding

Leg de kinderen een aantal moeilijke keuzes voor waarmee de vertalers ook zaten. Gebruik het voorbeeld: het is lichter te zeggen dat een Kameel/dik scheepstouw door het oog van de naald gaat dan... Met dit voorbeeld kunt u de kinderen uitleggen hoe moeilijk het is om de juiste betekenis van het woord in de hedendaagse taal uit te leggen.

Een ander voorbeeld dat u kunt gebruiken is hoe een hedendaagse vertaler sneeuw zou vertalen voor volken in Afrika die nooit sneeuw hebben gezien. Hoe moet je zoiets vertalen?

Door middel van deze voorbeelden kunt u de kinderen laten zien hoe bijzonder moeilijk vertaalwerk is, maar ook hoe bijzonder het is dát we een Bijbel hebben die bijna 100% overeenkomt met grondtekst.

Kern

De kinderen hebben nu gezien wat voor een voorrecht het is dat we sinds de 17^e eeuw een Bijbel in onze taal mogen hebben. Ze gaan nu in groepjes onderzoeken hoe de Bijbel tot stand is gekomen. U kunt ervoor kiezen dat ieder groepje hetzelfde tijdperk onderzoekt. U kunt er ook voor kiezen dat elk groepje een ander tijdperk onderzoekt. Hieronder een aantal opties voor verschillende tijdperken:

- Wanneer kwam er iemand iets vertellen over God? (tijd van de Germanen)
- Wie, wat en hoe preekte de mensen voordat het Woord van God er in Nederland kwam?
- Wanneer hadden wij voor het eerst een Nederlandse vertaling van de Bijbel?
- Welke Bijbels hebben wij vandaag de dag allemaal?

De kinderen zoeken deze informatie op op het internet. U kunt eventueel boeken meenemen.

Afsluiting

De kinderen presenteren in de groepjes hun bevindingen. Ze doen dit aan de hand van een PowerPoint of een Prezi.

Naar aanleiding van deze presentaties kunt u doorpraten over de vertalingen van vandaag de dag. Zijn dat goede vertalingen? Waarom wel of waarom niet.

Geef de kinderen vooral de boodschap mee hoe bijzonder het is dat we al bijna 400 jaar een Bijbel in onze eigen taal hebben.

Tijdsplanning

Introductie	5 minuten
Inleiding	10 minuten
Kern	45 minuten
Afsluiting	15 minuten

Materialen

Beschrijf per onderdeel welke materialen er nodig zijn.

Introductie	> eventueel tijdlijn van het leven van Robert Morrison
Inleiding	> voorbeelden die in de inleiding worden genoemd
Kern	> computer voor ieder kind
Afsluiting	> N.v.t.

Bronnen

<http://www.refoweb.nl/vragenrubriek/17765/kameel-of-touw/>

Verdieping/meer informatie

<http://www.statenvertaling.net/vdvlis1.html>

<http://www.statenvertaling.net/vdvlis5.html>

<http://www.statenvertaling.net>

Wat herinnert nu nog aan Robert Morrison?

Dat Robert Morrison van betekenis is geweest mag duidelijk zijn. De Chinezen hebben hun dankbaarheid getoond door hem blijvend te gedenken.

Op 1 augustus 1834 ontsliep Morrison in Christus, op 52-jarige leeftijd ten gevolge van een ziekte. Hij stierf in de hoop en verwachting dat het Evangelie meer en meer verspreid zou worden en dat tienduizenden Chinezen de Heere Jezus zouden leren kennen.

In 1934, honderd jaar na zijn overlijden werd een gedenksteen opgericht, namens alle leden van de Chinese christelijke kerk, ter herinnering aan Morrison, om hun hoogste bewondering en oprechte verdriet, en hun eeuwige dankbaarheid te uiten.

Een Chinese dominee schrijft: 'Christus stond centraal in het hart van Morrison. Door de wil van God verspreidde hij het Evangelie. Door de leiding van de Heilige Geest vreesde hij niet voor gevaren, en ging hij er dwars doorheen. Via hem kwamen vele zegeningen over het Chinese volk, als regen op droog land. Hij bleef standvastig. Hij gaf nooit op en was altijd toegewijd. Groot was zijn nederigheid. De herinnering aan hem zal eeuwig blijven.' (Zhu-Ling, 2014)

Vrij vertaald staat er ongeveer het volgende op de gedenksteen:

Gewijd ter herinnering aan Robert Morrison, de eerste protestantse zendeling in China. Waar, na 27 jaar succesvolle dienst in het koninkrijk van de gezegende Verlosser, hij rust in Christus. Gedurende deze periode stelde hij een Chinees woordenboek samen en hij publiceerde dit boek ook, waarna hij gedurende verschillende jaren alleen gewerkt heeft aan een Chinese versie van de Heilige Schrift. Hij werd gespaard en zag dat de Bijbel compleet was en wijd verspreid werd onder hen voor wie hij bestemd was. Hij is geboren in Morpeth in Northumberland op 5 januari 1782, naar China uitgezonden door de London Missionary Society in 1807, was vijfentwintig jaar lang Chinees vertaler voor de Oost-Indische Compagnie en stierf in Canton op 1 augustus 1834
Zalig zijn de doden die in de Heere sterven van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid en hun werken volgen met hen.